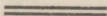

A. Trisk

VÄLJASPOOL KODU ELAVATE ÕPILASTE ELUTINGIMUSED TALLINNAS

TALLINN, 1937

ÜHING „KOOL JA KODU“ VÄLJAANNE

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Äratrükk kuukirjast „Eesti Statistika“ nr. 190(9) — 1937

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

i33 32427x

VÄLJASPOOL KODU ELAVATE ÕPILASTE ELUTINGIMUSED TALLINNAS.

1. Andmed.

Kooliõpilaste elamistingimused — kerieriolud, tervishoiulised tingimused, õppimisvõimalused, toitlus ja järelevalve — omavad õppetööga koolis võrset tähtsust. Erilist tähelepanu aga tuleb pöörata väljaspool oma kodu elavate laste elamistingimustele; nende arv on viimasel aastail kasvanud keskkooli rajamisega algkooli 4-dale klassile ja mitmete keskkoolide juurde algkooliklasside avamisega, mis toob linna just noori, mitmekülgset hoolitsust ja järelevalvet vajavaid õpilasi.

Andmete saamiseks nende õpilaste kohta, kes ei ela kooliajal oma vanemate juures, ühing „Kool ja Kodu“ korraldas 1936. a. II semestril ankeedi Tallinna koolides. Ankeet teostati õpetajaskonna kaudu. Ankeedi tulemused on üldiselt head, andmete tõelisust tõstab eriti klassijuhatajate kontroll ja hinnang elamistingimuste kohta igal ankeetlehel.

2. Väljaspool kodu elavate õpilaste arv.

Tallinna alg-, kesk- ja kutsekoolide ning gümnaasiumide õpilaskonnast oli 1935/36. a. andmeil 10% pärit väljaspoolt: Tallinnast pärit 90,0%, Harjumaalt — 2,8%, teistest linnadest ja alevitest — 5,6% ja teistest maadest — 1,6%.

Need õpilased ei ela muidugi mitte kõik väljaspool vanematekodu, kuna Harjumaal, Tallinna lähema ümbruse, ja Nõmme arvude hulgas on ka õpilasi, kes käivad vanematekodust Tallinnas koolis.

Käesoleva ankeediga kogunes andmeid 654 väljaspool vanematekodu elava õpilase kohta, mis on ligikaudselt vast 90% vastavast üldarvust, mispärast allpool käsitatud arvused ja vahekordi võib pidada kogu seda õpilaskonna osa iseloomustavaks.

Meesõpilaste arv selles ulatub 303 ehk 46,4%, naisõpilasi on 351 ehk 53,6%. Arvukamaiks vanusaastais on 12—18, kuna neisse aastaisse langeb 86,5% õpilasist, esikohal arvult aga on 15-aastased

18,4% üldarvust. Vanuse alampiiriks on 7 aastat ja ülempiiriks 30 aastat.

Õpilaste vanus ja sugu %:

	meesõpil.	naisõpil.	kokku
7—10 aastat	3,0	4,6	3,8
11—15 „	53,5	55,8	55,2
16—20 „	39,9	37,6	39,1
21 a. ja vanemad	3,6	2,0	1,9
Kokku	100,0	100,0	100,0

Nooremis eluaastais on ülekaalus tütarlapsed, vanemais tõuseb meesõpilaste osatähtsus.

Peamisteks koolitüüpideks, kuhu on väljaspoolt saadetud lapsi Tallinna õppima, on keskkool ja gümnaasium.

3. Vanemate päritolu ja elukutse.

Suurem osa Tallinnas väljaspool kodu elavaist õpilasist on pärit maalt — üldarvust 77,7% ja peamiselt Tallinna lähemast ümbruskonnast — Harjumaalt. Teistest linnadest ja alevitest on pärit 13,1%.

Õpilaste jaotus vanemate päritolu järgi:

	Õpilaste	
	arv	%
Tallinn	39 ¹⁾	6,5
Teised linnad	60	10,1
Alevid	18	3,0
Harjumaal	248	41,6
Teised maad	215	36,1
Välismaa ja laevad	16	2,7
Kokku	596	100,0

Enamus kooliajal väljaspool kodu elavaist õpilasist on pärit põllumeeste perekonnadest — 180 õpilast ehk 29,6% üldarvust. Ärimeeste ja apteegiomanike lapsi on 58 ehk 9,5%. Tööstureid, maja- ja muid kinnisvaraomanikke leidub vanemate hulgas väiksemal

A. Tuisk.

¹⁾ Lastevanemate jaotus „Olgaheim“ ja H. Baueri nim. lastekodu kasvandikud.

arvul. Ametnikest vanemate arv ulatub 72 ehk 11,8% üldarvust, siin hulgas on peamiselt riigi- ja omavalitsusteenijad, eriti raudteelased. Õppejõudude lapsi on vaadeldavas koostises 44 ehk 7,2%, kunstnike 2, pastore 8, arstide 13 ja advokaatide 5. Käsitöölilaste arv ulatub 34 ehk 5,6%. Nagu põllumeeste, nii on ka põllutöölilaste arv suur — 60 last ehk 9,9% kuulub põllutöölisperekondadesse¹⁾. Põllumeeste ja -töölilaste lapsi koos on 240 ehk 39,5% üldarvust. Vabrikute ja muude töölilaste lapsi on 46 ehk 7,5% üldarvust. Teised kutsealad on esindatud väiksemate arvudega.

Ligikaudselt arvestades varanduslikult rohkem kindlustatud vanemate — kinnisvaraomanike, kõrgepalgaliste ametnike — lapsi võiks olla vaadeldavas koosseisus vähe üle poole, varanduslikult vähemkindlustatud — töölilaste jne. — lapsi vähe alla poole õpilaste koguarvust.

4. Hooldajate sugulaste ja elukutse.

Suurt tähtsust väljaspool Tallinna õpilaste elutingimuste kujunemises omavad Tallinnas elavad sugulased. Õpilaste koguarvust üle poole — 354 õpilast ehk 54,1% elab sugulaste juures. Sugulased võtavad õpilasi oma juurde korteritesse ja ka ülalpidamisele sageli tasuta, tihti aga soodsamail tingimusil kui võõrad. Ei ole vähesed juhud, kus õpilasele saab kooliskäimine võimalikuks ainult sugulaste kaasabil. Suurimal arvul elab sugulaste juures põllu- ja käsitöölilaste lapsi, esimesi 75,0%, teisi 67,6%; arvestamata siinjuures väikeste arvudega elukutseid. Üldse töölilaste ja teiste väiksemat sissetulekut omavate vanemate lapsed elavad rohkemal määral sugulaste juures. Võõraste juures elab 300 õpilast ehk 45,9%; viimaste hulgas on arvestatud 35 lastekodus elavat õpilast.

Elukutselt on õpilaste hooldajate hulgas kõige rohkem ametnikke — 95 ehk 16,0%; nende seas riigi-, omavalitsuse- ja eraametnikke 73, kaitseväljalasi 12 ja raudteeametnikke 10. Teisel kohal on arvult vabrikute ja muud töölilaste 85 juul ehk 14,3%; järgnevad käsitöölilised, kelle juures elab 72 õpilast ehk 12,1%. Koduste perenaiste juures elab 66 õpilast ehk 11,1%; õpetajate hooldamisel on 36 õp. ehk 6,1%, ajakirjanike ja kunstnike — 7, vaimulike — 8, arstide — 7 ja advokaatide hooldamisel 8 õpilast. Põllumeeste lapsi elab suuremal arvul ametnike, käsi- ja vabrikutöölilaste juures; käsi- ja põllutöölilaste lapsed on koondunud tunduval määral käsi- ja vabrikutööliliste perekondadesse. Sugulasi on hooldajate ametnike hulgas 54,7%, vabrikutöölilaste — 67,1%, käsitöölilaste — 65,3%, koduste perenaiste — 51,5% ja õppejõudude arvust 30,6% vastavast õpilaste arvust.

Õpilased elavad suures enamuses perekondades, peamiselt üksikult. Suuremad internaadid kooliõpilasile puudusid tänini. Esimese suurema õpilaste internaadi avas E. Naisliit 1937. a. algul 45 naisõpilasele.

5. Korteriolud ja tervishoiulised tingimused.

Õpilaste korteritest on pooled maja esimesel korral. Keldrikorral elab 10 õpilast ehk 1,6% üldarvust.

Õpilaste arv majakorra järgi:

keldrikord	10	õpilast	1,6%
I kord	325	„	51,1 „
II „	251	„	39,4 „
kõrgem kord	50	„	7,9 „
Kokku 636	„		100,0 „

Suuruselt on kõige rohkem kahetoalisi kortereid — 26,3%, järgnevad ühetoalised — 138 ehk 21,9%, seega asuvad pooled õpilased korterites, kus 1—2 tuba.

Õpilaste arv tubade arvu järgi korteris:

Ühetoalised	21,9%
kahe- „	26,3 „
kolme- „	17,9 „
nelja- „	12,7 „
rohk.-toalised	21,2 „
Kokku 100,0 „	

Suuremas osas ühetoalised kortereid elab üle 2 inimese.

Elanike arv ühetoalises korteris:

2 elan. toas	42	ühetoal. kort.
3 „ „	58	„ „
4 „ „	27	„ „
5 ja rohk. el.	10	„ „
Kokku 137	„	„

Kõige arvukamalt on kortereid, kus elab 4 inimest — 26,1% õpilaste arvust, peagu sama suur on korterite arv, kus elab 3 inimest — 25,4%; järgnevad 5 elanikuga korterid 13,2% ja 2 elanikuga — 11,1%.

Keskmiselt 1 toa kohta tuleb kõige sagedamini 2 elanikku — 55,4% üldarvust.

Korterite jaotus elanike arvu järgi 1 toa kohta:

1 el. toa kohta	134	korteris	21,4%
2 „ „ „	347	„	55,4 „
3 „ „ „	103	„	16,3 „
4 „ „ „	31	„	4,9 „
5 ja rohkem. el.	12	„	2,0 „
Kokku 627	„		100,0 „

Sagedamaks õpilastoa suuruseks pööranda pindala järgi on 11—20 m², üle poole tubadest kuulub sellesse pindalarühma. Alla 11 m² pindalaga on 19,8% tubadest ja üle 20 m² 27,6%.

Andmeil 375 korteri kohta viibib 41,9% õpilasist päeval üksinda toas, kaasõpilasega koos on 18,7%, seega kokku kuulub tuba ainult õpilasile 60,6%. Võõrad või sugulased viibivad õpilasega ühes toas 39,4%, sugulased 26,1% ja võõrad 13,3%.

Ruumikitsikus on üks sagedamaid põhjusi, miks õpilase elamistingimused on klassijuhataja otsusel halvad ja seda eriti sugulaste juures elavate õpilaste korteriolude hinnangul.

Öösel, 341 õpilase andmeil, magab õpilane üksinda toas 37,3% ja koos teistega 62,7%, kusjuures koos õpilastega 20,5%, koos sugulastega 29,3% ja ühes võõrastega magab õpilasist 12,9%.

¹⁾ Võimalik, et ka mõned taluomanike lapsed ankeedil elukutsena on tähendanud põllutöö ja on arvestatud põllutöölilaste hulgas.

Omaette aset omab magamiseks 91,8% õpilasist, kuna teistega koos magab 8,2%. Kindlat magamiset kasustab 83,5%, 16,5% õpilasist on see aga liikuv.

Õpilaste magamistingimused:

	Õpilaste	
	arv	%
ase omaette	582	91,8
„ teistega koos	52	8,2
Kokku	634	100,0
ase kindel	522	83,5
„ liikuv	103	16,5
Kokku	625	100,0

Elamistingimuste puudulikkuse põhjusina on klassijuhatajate poolt toodud kitsaid magamisvõimalusi ja üksikuil juhtudel, nii sugulaste kui võõraste juures, asjaolu, et õpilane magab ühises ruumis abielurahvaga.

Õpilaste korteritest on suur osa ahjuküttega — 92,3% üldarvust, keskküttega on 5,4% ja pliidiküttega 2,3%.

Elektrivalgustusega on 92,0% ja petrooleumivalgustusega 8,0% õpilaste korterite üldarvust.

Päikesepaistelisi kortereid omab 91,5% õpilasist, kusjuures päike paistab peamiselt hommikul — 31,0% ja lõunal — 26,1%; kogu päeva paistab päike 3,9% korteritest. Päikesepaistet ei ole 52 õpilase korteris, mis 8,5% korterite arvust.

Klosett asetseb õpilaste korteritel: korteris 52,6%, koridoris 39,8%, väljas 7,6%; 82,1% on klosett varustatud veega ja 17,9% veeta.

Haigeid kaaselanikke õpilastega ühes korteris elab 17 juhul ehk 2,9% õpilaste arvust.

Kooli minekuks, osalt sõiduks, kulub õpilasil aega:

	Õpilaste	
	arv	%
Kuni 5 min.	57	10,2
6—10 „	93	16,7
11—15 „	127	22,8
16—20 „	95	17,0
Üle 20 „	186	33,3
Kokku	558	100,0

Üksikuil juhtudel klassijuhatajad märgivad korteri puudusena nõrka valgustust, madalat temperatuuri, päikesepaiste puudumist, aga ka mustust ja halba õhku.

6. Õppimisvõimalused ja järelevalve.

Omaette tuba õppimiseks on 51,2% õpilasist, kuna see puudub 48,8%, seega pooled õpilased töötavad ühises ruumis kas teiste õpilastega või täiskasvanutega. On kortereid, kus käsitöölised, eriti õmblejad töötavad samas toas, kus õpilane valmistab ette koolitöodes; samuti on juhte, kus kauplejad võtavad vastu ostjaid samal ajal, kui õpilane töötab toas. Takistatud on korralik õppimine neis ühe- ja kahetoalistes korterites, kus palju inimesi elab koos.

Õpilased töötavad:

	Õpilaste	
	arv	%
omaette toas	316	51,2
teistega koos	300	48,8
Kokku	616	100,0

Õppimiseks kindlat kohta omab 82,3% õpilasist, 102 õpilasel ehk 17,7% see aga puudub. Laud asetseb peamiselt akna all — 87,2%; toa keskel 9,6%, seinä ääres 2,8% ja nurgas 0,4%. Paljud õpilased töötavad teiste isikutega ühise laua ääres, isegi ühise laua ääres õmblevate või muud segavat käsitööd tegevate isikutega; leidub juhte, kus puudub laud õppimiseks üldse ja aetakse läbi näiteks aknalauaga.

Valgustus õppimisel on:

	Õpilaste	
	arv	%
hea	458	74,3
rahuldav	150	24,4
nõrk	8	1,3
Kokku	616	100,0

Koolitöö kõrval on kohustusi majapidamises ühel neljandikul õpilasist — 155 õpilast ehk 24,4%. Seega suurem osa õpilasi võib kogu jõu pühendada õppimisele. Peamiseks kohustuseks on toiduvalmistamine, seda mitte ainult omale, vaid sageli ka korteri-kaaselanikele; koristamine ja põrandapesemine, puulõhkumine ja -kandmine, veetoomine ja ka pesupesemine, milline kohustus sunnib üksikuid õpilasi pesupäevadel puuduma koolist. Kohustusi majapidamises on sugulaste ja võõraste juures peagu võrdset. Õppimist kõrvalkohustused segavad 15 õpilasel ehk 10,3% õpilasist, kellel kõrvalkohustusi olemas, kusjuures tütarlastel on segavaid kohustusi rohkem kui poistel.

Majapidamiskohustusi tuleb kanda õpilasil kõigis vanuseis alates 8-aastastega, tunduvalt rohkem aga vanemate eluaastate seas.

Vanuse järgi on õpilasil kohustusi:

	Õpilaste	
	arv	%
8—10 a.	6	30,0
11—15 „	74	21,3
16—20 „	66	26,4
21 a. ja vanemad	9	56,3
Kokku	155	24,4

Üldiselt õpilased, täites majapidamiskohustusi, ja sageli küllatki aega- ning jõudunudvaid, suudavad tulla toime ka õppimistööga.

Järelevalvet õppimisel on 358 õpilasel ehk 55,3%, seega ligi pooled õpilased teevad koolitööd iseseisvalt. Sugulaste juures teostatakse järelevalvet rohkemal määral kui võõraste juures korteris olevatel õpilastel. Meesõpilastel on järelevalve laialdasem kui naisõpilastel.

Nooremate õpilaste õppimistöö järelevalve on sagedam, kuni 10-a. alluvad järelevalvele kõik õpilased.

Järelevalve õppimisel vanuse järgi:

	Õpilaste	
	arv	%
7—10 aastat	25	100,0
11—15 „	220	62,1
16—20 „	107	42,5
21 a. ja vanemad	6	37,0
Kokku	358	55,3

Klassijuhatajate otsusel takistavad õppimist nii ruumikitsikus ja kaaselanike töötamine õpilasega ühises toas, ka ühise laua ääres kui kõrvalkohustused kaasaaitamise näol majapidamises ja järelevalve puudumise.

Vaba aja kasutamisel on järelevalvet 479 õpilase ehk 73,7% üle, seega ainult üks veerand õpilast võib toimida vaba ajaga täiesti omal äranägemisel. Sugulaste juures on vaba aja kontroll laialdasem (77,3%) kui võõraste juures. Meesõpilased on aja kasutamises vabamad kui naisõpilased.

Nooremate õpilaste üle on vaba aja kasutamise kontroll sagedam kui vanemal õpilasil, kuid juba 10-dast eluaastast on õpilasi, kelle kohta ei ole järelevalvet.

Järelevalve vaba aja kasutamisel vanuse järgi:

	Õpilaste	
	arv	%
7—10 a.	24	96,0
11—15 „	286	81,5
16—20 „	156	62,2
21 a. ja vanemad	8	50,0
Kokku	474	73,7

Raha kasutamisel on järelevalve 60,0% õpilast, kuna 40,0% õp. tarvitab oma raha iseseisvalt.

Siin on kontroll sugulaste juures tunduvalt laialdasem — 72,0% vastavast õpilaste arvust 45,8% vastu võõraste juures. Rahakasutamisel on järelevalve mees- ja naisõpilasil peagu võrdne.

Nooremate õpilaste juures on järelevalve raha üle sagedam, kuid juba 10 aasta vanuseist alates leidub õpilasi, kellele on usaldatud raha iseseisvaks kontrollita kasutamiseks.

Järelevalve raha kasutamisel vanuse järgi:

	Õpilaste	
	arv	%
7—10 a.	24	96,0
11—15 „	238	68,0
16—20 „	119	47,8
21 a. ja vanemad	4	22,2
Kokku	385	60,0

7. Toitlusolud.

Õpilast 96,6% saab iga päev sooja lõunat, kuna 13 õpilasel ehk 2,0% puuduvad selleks võimalused ja 9 õpilast ehk 1,4% saab seda osaliselt, vahetevahel.

Sooja lõuna võimalusi õpilasil:

	saab sooja lõunat		ei saa sooja lõunat		vahetevahel saab	
	arv	%	arv	%	arv	%
7—10 a.	25	100,0	—	—	—	—
11—15 „	346	98,6	2	0,6	3	0,8
16—20 „	238	94,1	9	3,5	6	2,4
21 a. ja vanem.	15	88,2	2	11,8	—	—
Kokku	624	96,6	13	2,0	9	1,4

Kodus sööb õpilast 90,2%, väljas 52 õpilast ehk 8,1% üldarvust ja vahetevahel väljas einetab 11 õpilast ehk 1,7%. Väljas einetavad üksikud juba alates 11 aasta vanusest, peamiselt aga vanemad õpilased.

Õpilased einetavad %:

	kodus	väljas	osalt väljas
7—10 a.	100,0	—	—
11—15 „	91,4	7,4	1,2
16—20 „	88,5	9,5	2,0
21 a. ja van.	77,8	11,1	11,1
Kokku	90,2	8,1	1,7

Väljas einetamiseks kasustatakse peamiselt võõrastemaja — 41 õpilase poolt; 9 õpilast sööb koolis, 4 perekonnas väljaspool korterit.

Toitu valmistavad õpilastele teenijad 23,2%, võõrad korteri-perenaised või -kaaslased 24,6% ja sugulased 42,1%; õpilased ise valmistavad omale toitu 63 juhul ehk 11,0% õpilaste arvust, kusjuures iseseisvaid toiduvalmistajaid leidub juba 12 aasta vanusest alates ja nii mees- kui naisõpilaste hulgas.

Toitu valmistavad %:

	õpilased ise	teenijad	võõrad	sugulased
7—10 a.	—	52,0	48,0	—
11—15 „	9,0	22,7	22,0	46,3
16—20 „	14,7	21,6	24,8	38,9
21 a. ja vanemad	21,4	7,1	35,7	35,8
Kokku	11,0	23,2	24,6	41,2

Päeva jooksul einetatakse peamiselt kolm korda — 72,0% õpilaste arvust, 4 korda einetab 23,5% ja rohkem 3,3%; ainult 2 korda päevas einetab 8 õpilast ehk 1,2% üldarvust.

Elamistingimuste puudulikkuse sagedama põhjuseks on klassijuhatajate poolt märgitud asjaolu, et õpilane ei saa sooja lõunat, samuti seda, et õpilane on sunnitud valmistama ise omale toitu ja lõpuks ka seda, et söök on õpilasele väheldane; neid puudusi mainitakse eriti sugulaste juures elavate õpilaste tingimuses.

8. Tasutingimused.

Õpilaste tasutingimused hool-dajaile on väga mitmesugused — osa õpilasi tasub korteri ja ülalpidamise eest rahas, osa natuuras, osa nii rahas kui ka natuuras. Tasu puhul rahas alla 15 kr kuus on enam-vähem alati lisaks veel tasu natuuras, rahalise tasu juures üle

15 kr tuleb lisa natuuras ette harva. 476 õpilase andmeil, kui arvestada eelnimetatut, oli:

segatasu	165	juhul
raha „	242	„
natuuratasu	45	„
sugulaste kulul	24	„
Kokku	476	„

Peale selle aga 178 õpilast ei ole teatanud mingit tasu ega ei leidu ka märkust, et nad elavad hooldeajate kulul. Viimased on peamiselt sugulaste juures elavad õpilased ja kahtlemata teatav arv neist elab kas täiesti sugulaste kulul või soodustatud tingimuses ilma kindla kokkuleppeta tasu suhtes. Üksikasjalisema ülevaate rahalise tasu suurusest annavad järgnevad arvud.

Tasu õpilaste korteri ja ülalpidamise eest:

Tasu rahas kuus ¹⁾	Õpilaste arv			kokku %
	sugulaste juures	võõraste juures	kokku	
2—5 kr	26	37	63	13,2
6—10 „	18	49	67	14,1
11—15 „	15	20	35	7,4
16—20 „	22	25	47	9,9
21—25 „	21	20	41	8,6
26—30 „	14	28	42	8,8
31—35 „	9	28	37	7,8
36—40 „	8	28	36	7,6
45 „	7	19	26	5,5
48—50 „	2	6	8	1,7
56—60 „	—	2	2	0,4
65 „	—	1	1	0,2
70 „	—	1	1	0,2
100 „	1	—	1	0,2
Kokku	143	264	407	85,6
natuuras	44	1	45	9,4
tasuta	24	—	24	5,0
Kokku	211	265	476	100,0

¹⁾ Siin on arvestatud ainult tasu rahas.

Nagu näha, need õpilased, kes maksavad korteri ja ülalpidamise eest kallimat tasu, elavad enamuses võõraste juures.

9. Õpetajate hinnang. Lõpuks toome klassijuhatajate hinnangute kokkuvõtte väljaspool kodu elavate õpilaste elamistingimuste kohta Tallinnas. Headeks osutuvad neil andmeil elamistingimused 232 õpilasel ehk 40,3% üldarvust, rahuldavad tingimused on 276 õpilasel ehk 47,9% ja mittehuldas olukorras elab 68 õpilast ehk 11,8% õpilaste arvust. Sugulaste juures elavatel õpilastel on rohkem häid, aga ka rohkem halbu elutingimusi, võõraste juures on rahuldavate tingimuste osatähtsus kõrgem.

Vanuse järgi kuni 10-aastased õpilased elavad kõik heades või rahuldavais tingimuses, 11—15-aastaste juures on halbade elutingimuste osatähtsus kõrgem (13%) kui vastav keskmine; järgnevas vanusrühmas tõuseb heade tingimuste osatähtsus, kuna 20-aastaste ja vanemate elamistingimused on kõige pahemad.

Õpilaste elamistingimused vanuse järgi (%):

	head	rahuld.	halvad
7—10 a.	52,0	48,0	—
11—15 „	39,5	47,5	13,0
16—20 „	41,5	47,5	11,0
21 a. ja vanemad	10,0	70,0	20,0
Kokku	40,3	47,9	11,8

10. Kokkuvõte. Kokkuvõttes on väljaspool vanemate kodu elavate õpilaste elutingimused Tallinnas head 36%, rahuldavad 48% ja mittehuldas 16% ulatuses vastavast õpilaste üldarvust.